

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asia: Kainuun TE-toimiston kirjallinen lausunto ; HE 13/2024 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Pyydettynä lausuntonamme esitämme seuraavaa hallituksen esityksen pääkohdittain:

1) Ansiopäivärahan porrastus

- HE:ssä ehdotetaan, että ansiopäiväraha alenee työttömyyden pitkittyessä. Ensimmäinen alennus tapahtuisi 40 työttömyyspäivän jälkeen 20 prosentilla ja toinen alennus 170 päivän jälkeen 25 prosentilla. Ansiopäivärahan alentuminen käsityksemme mukaan kannustaa nopeaan työllistymiseen ja aktiiviseen työnhakuun. Porrastuksen suuruus ja portaiden aikarajat ovat esityksessä maltilliset ja jyrkempi porrastus voisi olla vaikuttavampi, mutta samalla vaarantaisi yksittäisen työnhakijan toimeentulon. HE vaikuttaa olevan harkittu kompromissi eri tavoitteiden välillä.

2) Työssäoloehto

HE:ssä työssäoloehto pidennetään niin, että se jatkossa edellyttää 12 kuukauden työssäoloa ja samalla palkkatuetun työn ehdot muuttuvat niin, ettei se pääsääntöisesti kerrytä työssäoloehto lukuun ottamatta alentuneesti työkykyisten ja yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien työllistämistä. Käsityksemme mukaan molemmat muutokset kannustavat työllistymiseen. Palkkatuetun työn käyttömahdollisuudet tulevat jatkossa vähenemään

27.3.2024

merkittävästi ja keskittymään alentuneesti työkykyisten työllistämiseen. Kokonaisuutena palkkatuen käyttö tulee vähenemään olennaisesti.

3) Ikäsidonnaiset poikkeukset

HE:ssä esitetään ikäsidonnaisista poikkeuksista luopumista pääsääntöisesti ja samalla velvoitetyöllistämisestä luopumista. Velvoitetyöllistämisen vaikutus työllisyyden kehitykseen on ollut heikko ja sen poistaminen on paikallaan. Kokonaisuutena tarkasteltuna ehdotus on tervehdyttävä muutos aiempaan nähden, ja ns. eläkeputken rippeiden poistamisella työllisyyteen arvioimme olevan positiivinen vaikutus. Optimallisimmillaan muutoksella voisi olla irtisanomisista vähentävä ja työuria pidentävä vaikutus, koska ns. eläkeputkia ei enää ole. Riskinä toisaalta on, että ne ikääntyvät työnhakijat, joilla on heikentynyt työ- ja toimintakyky, joutuvat muita huonompaan työmarkkina-asemaan ja heidän toimeentulonsa vaarantuu.

4) Taloudelliset vaikutukset

HE:n perusteluiden mukaan toimenpiteillä tavoitellaan noin 276 miljoonan euron menosopeutusta ja noin 18 700 henkilön työllisyyskasvua, mikä vahvistaisi julkista taloutta noin 734 miljoonalla eurolla. Ansiopäivärahan alentaminen portaittain, lapsikorauksista luopuminen, ikäsidonnaisista poikkeuksista luopuminen ja työssäoloehdon kiristäminen ovat kaikki käsityksemme mukaan valtion työttömyysturvamenoihin vähentävästi vaikuttavia toimia ja samalla ne kannustavat työntekoon. Määrällisiä arvioita emme kykene tekemään. Vaikutus valtiontalouteen on positiivinen, koska syntyy säästöjä ja mahdollisesti uusia verotuloja. Kuntasektorilla muutos saattaa aiheuttaa lisääntyvää vastuuta mm. kasvavina toimeentulomenoina. Yksilön toimeentulon kannalta uudistuksessa on kysymysmerkkejä ja toimeentulotukimien kasvua erityisesti lapsiperheiden toimeentulon heikentyessä saattaa aiheutua.

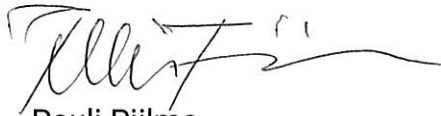
Käsityksemme mukaan uudistuksen myötä palkkatuen käyttö vähenee, koska kuntien kannustimet vähenevät. Käytön väheneminen tulee näkymään osaksi myös lisääntyvänä työttömyytenä. Yhdistysten ja kuntien työllistäminen uhkaa

27.3.2024

vähentyä jyrkästi. Joidenkin julkisten palvelujen jatkuvuus vaarantuu: kuntasektorilla palveluja on järjestetty kansalaisille palkkatuetun yhdistyksissä ja kunnissa tehtävän työn turvin, esimerkiksi liikunta- ja ikäihmisten hyvinvointipalveluja. On oletettavaa, että työnhakijakunnasta tulee aina osa olemaan sellaisia, jotka eivät valmiuksiltaan kykene työllistymään muuhun kuin tuettuun työmahdollisuuteen. Kaiken kaikkiaan parempi vaihtoehto työnhakijalle on se, että hän voisi olla työssä – vaikka palkkatuetussa – kuin että hän on työttömänä.

Kajaani 27.3.2024

Kainuun TE-toimisto

Pauli Piilma
Johtaja

Jakelu

TYV@eduskunta.fi , Työelämä-ja tasa-arvovaliokunta/ Miika Suves ja Katri Rauhala